

Hoe acteert en denkt de rechterlijke macht? Waar dient een gedegen deskundigenbericht aan te voldoen? Hoe om te gaan met actuele jurisprudentie op het vakgebied? De Specialisatieopleiding Gerechtelijk Deskundige geeft antwoord op deze en nog veel meer vragen. Lees [hier](#) hoe voorgaande deelnemers de specialisatieopleiding beoordelen.

Het Juridisch PAO van de Universiteit van Leiden heeft in 2004 een leergang ontwikkeld, de **'Specialisatieopleiding Gerechtelijk Deskundige in Civielrecht-, Bestuursrecht-, en Strafrechtzaken'**. Deze opleiding is speciaal ontwikkeld voor deskundigen die (regelmatig) door rechtbanken worden ingeschakeld om een deskundigenbericht uit te brengen in het kader van de rechtspleging. De juridische scholing speelt in op wettelijke eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van de deskundige die in rechte optreedt. Naast kwalificaties op het betreffende het vakgebied, is een adequate juridische scholing van deskundigen van veel belang.

De opleiding staat open voor alle deskundigen ongeacht de aard van hun deskundigheidsgebied. De deelnemers aan de opleiding komen dan ook uit verschillende maatschappelijke beroepsdisciplines. Veel deskundigen hebben doorgaans geen juridische achtergrond. Het is daarom niet alleen van belang inzicht te hebben in de procesgang bij geschillen in rechte, maar ook om de taal van de rechterlijke macht te verstaan en op passende wijze met justitie te kunnen communiceren. Van belang is het onderscheid te kennen tussen het verschil in rechtssysteem van het burgerlijk (proces)recht, het straf(proces)recht en bestuurs(proces)recht. Vandaar dat alle drie rechtsgebieden aan de orde komen. Vakjargon en verschil in denkwerelden moeten worden overbrugd.

Doelstelling van deze opleiding is deskundigen door middel van een opleiding van circa een half jaar vertrouwd te maken met de beginselen van procesrecht en kennis te laten maken met het juridische jargon en de denkwereld achter de rechtswetenschap. De deskundige moet inzicht verwerven in het hoe en waarom van de te beantwoorden vragen van de rechter om deze adequaat vanuit zijn professie te kunnen beantwoorden. Beoogd wordt het bevorderen van het omgevingsbewustzijn van de deskundige en het bevorderen van het inzicht in de juridische context van zijn optreden in rechte. Bij het horen van deskundigen door de rechter treden wel eens taal- en begripsproblemen op. Hetzelfde geldt ook voor het schriftelijk rapporteren door deskundigen. In het programma is dan ook plaats ingeruimd voor het oefenen in rapporteren en vindt rechtbanktraining plaats (*Moot Court*).

De deskundige moet na voltooiing van de opleiding in staat zijn bij het optreden in rechte binnen juridische kaders te kunnen denken en vanuit die invalshoek zijn deskundigenbericht te kunnen opstellen. Tijdens de opleiding wordt dan ook in het bijzonder aandacht besteed aan het 'Model deskundigenbericht' en de 'Leidraad deskundigenbericht', in 2007 verschenen van de zijde van de Raad voor de Rechtspraak. Bovendien wordt aandacht besteed aan de gedragscode die voor de deskundigen geldt. Inmiddels hebben reeds ruim 300 deskundigen met succes de opleiding gevolgd.

Het accent ligt bij deze opleiding op civielrechtelijke gebied. Het is ook mogelijk om zowel **civielrechtelijk als strafrechtelijk** af te studeren. Daarvoor geldt een verdiepend zelfstudietraject en legt u dus naast een civiel examen ook een strafrechtelijk examen af. Hiervoor geldt een meerprijs van 1500 euro (vrij van btw).

Bij een succesvol afgeronde opleiding ontvangen de deelnemers een diploma.

Tijdens de contactcolleges komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. De deskundige en de opleiding, inleiding in het civiele rechtssysteem
2. Presentatietraining Moot Court deel I
3. Inleiding Burgerlijk recht
4. Rapporteren
5. Burgerlijk Procesrecht
6. De rol van de deskundige in het proces
7. Straf(proces)recht
8. Deskundigheid in de praktijk /Methoden & Technieken / Practicum
Deskundigenbericht
9. Bestuurs(proces)recht
10. Moot Court deel II
11. Practicum Juridische Paper / Proefexamen en Responsiecollege

Onderzoeksrapport en mondeling examen

Na de contactcolleges zal de kandidaat circa 2 maanden de tijd krijgen voor het schrijven van een paper en het opstellen van zijn deskundigenrapport. De paper en het rapport zullen tijdens het mondelinge examen worden verdedigd. De paper dient een verhandeling te zijn van het juridische geschil dat aan het deskundigenbericht ten grondslag ligt. Dit deskundigenbericht bevat het onderzoek betreffende de vragen die door de rechter zijn gesteld. Het deskundigenbericht dient van zodanige kwaliteit te zijn dat de rechter op grond daarvan tot een beslissing kan komen en mag geen 'open einden' meer bevatten. De mondelinge verdediging van het bericht beperkt zich dan ook tot nadere technische toelichtingen. Om die reden treedt als dagvoorzitter van het examen een lid van de zittende magistratuur op.

Doelgroep

De opleiding is gericht op de (kandidaat-)expert, zoals: juristen, medici, accountants, ict-deskundigen, business-valuators, architecten, bouwkundigen, etc.

Niveau en toelating

De opleiding bestaat uit juridische inleidingen afgestemd op het deskundigenberoep. Voor deelname aan deze opleiding is vereist, dat u over kwalitatieve deskundigheid beschikt, bijvoorbeeld blijkend uit een academische of gelijkwaardige opleiding (tenminste universitair c.q. HBO denk- en werkniveau). Daarnaast dient u actief werkzaam te zijn op een betreffend deskundigengebied en bij voorkeur lid te zijn van een beroepsorganisatie. Bij uw aanmelding dient dit voldoende te blijken. Een toelatingscommissie, bestaande uit de cursusleiding en een lid van de examencommissie, kan uw aanmelding beoordelen.

Wij vragen uw bijzondere aandacht voor de voorwaarde dat voor inschrijving tenminste HBO-opleiding of een aantoonbaar HBO-werk en denkniveau vereist is, omdat de opleiding zich op academisch niveau beweegt en ingeval een cursist daar niet in kan meekomen dat zich zal weerspiegelen in achterstand om met succes het examen te kunnen afleggen.

De opleiding richt zich op het verwerven van kennis en inzicht in het rechtssysteem om beter als deskundige in de rechtsgang (gerechtelijk deskundige) te kunnen optreden. U leert met name hoe u methodologisch een goed deskundigenrapport moet schrijven, anders gezegd, een

rapport dat voor de rechter als deskundigenbericht bruikbaar is en voldoet aan de daaraan (tegenwoordig) gestelde eisen.

Ter voorbereiding op de colleges dient de aangegeven literatuur te worden bestudeerd. U ontvangt hiertoe een leerwijzer.

Indicatie voorbereidingstijd per collegeblok in uren aangegeven:

College voorbereidingen: 10
Moot Court voorbereiding: 8
Voorbereiding concept deskundigenbericht: 24
Schrijven Essay: 24
Schrijven Paper: 40
Schrijven deskundigenbericht: 40
Totaal 146 uren

Aantal deelnemers

Maximaal 25

PE-punten

21 studiepunten NVvA (Nederlandse Vereniging van Arbeidsdeskundigen)
12 studiepunten NVR (Nederlandse Vereniging van Rentmeesters)
12 studiepunten NiRV (Nederlands Instituut voor Register Valuators)
40 studiepunten ABAN (Accreditatie Bureau Algemene Nascholing): algemene scholing cluster 1, 2 en 3

Certificering LRGD-register

De Leidse Specialisatieopleiding Gerechtelijk Deskundigen is door de Stichting Landelijk Register van Gerechtelijke Deskundigen erkend (LRGD) en is één van de eisen voor registratie bij het LRGD voor registratie in de rechtsgebieden Civiel recht en Bestuursrecht. Raadpleegt u voor de overige toelatingseisen (de website van) het LRGD. NB: Vanaf 1 januari 2018 mag het diploma niet ouder zijn dan 3 jaar voor aanmelding bij de [LRGD](#). Tot die datum mag het diploma 5 jaar oud zijn.

NRGD-register

De Leidse Specialisatieopleiding Gerechtelijk Deskundige in Strafzaken is een door het [NRGD](#) erkende opleiding. Dit houdt in dat deskundigen die de opleiding afronden voldoende kennis van het strafrecht hebben opgedaan, bekend zijn met hun positie en rol daarin, en in staat zijn zowel schriftelijk als mondeling helder over de opdracht en elk ander relevant aspect te rapporteren. Daarmee voldoen de geslaagden aan de eisen die gesteld worden aan een gerechtelijke deskundige zoals geformuleerd in artikel 12, tweede lid van het Brdis, onder b en g.

Indien u NRGD-registratie beoogt, dient u een strafrechtelijk examen af te leggen (in plaats van een civielrechtelijk examen), geeft u dat duidelijk aan bij uw aanmelding. U krijgt dan tevens een verdiepend zelfstudiemateriaal opgave. U kunt uiteraard tegen bijbetaling (van 1500 euro) zowel civiel als straf examen afleggen.

Voor specifieke vragen over deze opleiding

Mr. M.J.G.N. van der Ree (Marco)

[071-527 8666](tel:071-5278666)

Uitgebreide Toelichting op de verschillende bijeenkomsten:

DAG 1 - DE DESKUNDIGE EN DE OPLEIDING

De doelstelling van dit college is de deskundige kennis te laten nemen van de grondbeginselen van het Nederlandse civiele recht. Het gaat daarbij onder andere om rechtsbeginselen als contractsvrijheid, goede trouw, weten, behoren te weten, kennen en behoren te kennen etc. Leerstukken als de wilsvertrouwensleer en het Haviltex criterium vormen vaak belangrijke elementen bij de rechtsoverwegingen in geschillen in rechte. De meeste geschillen vloeien voort uit overeenkomsten, maar niet alleen wat partijen afspreken is leidend. Het Nederlandse recht kent ook een aanvullende en beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid op overeenkomsten. Verder komen begrippen uit de rechtswetenschap aan de orde als: rechtshandeling, nietigheid, vernietigbaarheid, regelend en dwingend recht etc. Kortom de deskundige wordt - op hoofdlijnen - vertrouwd gemaakt met de werking van het civiele recht en denkwereld van juristen.

DAG 2 - PRESENTATIETRAINING MOOT COURT DEEL I

In het programmaonderdeel 'Presentatietraining, Moot Court deel I', wordt u erin getraind om de gewenste vaardigheden onder de knie te krijgen. Doel van de training is om iedere deelnemer inzicht te geven in de wijze waarop hij of zij zich als deskundige presenteert. Iedere deelnemer geeft een korte presentatie. Onderwerp van de presentatie is een korte uiteenzetting over het eigen vakgebied of de eigen deskundigheid. Door de docent wordt feedback geleverd op de presentatie.

DAG 3 - BURGERLIJK PROCESRECHT

Wat is het procesrechtelijke kader waarin de deskundige in een civielrechtelijk geding moet functioneren? Ingegaan wordt op de hoofdlijnen van het verloop van een gerechtelijke procedure en de plaats van het deskundigenbericht daarin. Hoe ziet een vonnis/arrest eruit en welke rol vervult de deskundige in de rechtsgang. Gedurende de middag en avond zullen diverse casussen aan de orde komen.

DAG 4 - RAPPORTEREN

Met het programmaonderdeel 'Rapporteren' wordt beoogd de vaardigheid in het structureren en formuleren van een (populair wetenschappelijk) betoog te vergroten. In het bijzonder richt de cursus zich op het schrijven van het juridisch paper. Tijdens de cursus wordt ingegaan op het formuleren van een geschikte onderzoeksvraag, het structureren van papers, en het overtuigend beargumenteren van de conclusie. Verder wordt geoefend in hoe vakinhoudelijke of juridische onderwerpen begrijpelijk geformuleerd kunnen worden. Het onderdeel is praktisch en interactief: tijdens de bijeenkomst is veel ruimte voor oefening en discussie.

DAG 5 - CAPITA BURGERLIJK RECHT

Als deskundige in een civiele procedure is het van belang enig inzicht te hebben in het juridische kader van het rechtsgeschil tussen partijen. De doelstelling van dit college is het toelichten van de verschillende soorten civiele geschillen die kunnen ontstaan tussen partijen. Begrippen als 'onrechtmatige daad' en 'wanprestatie' worden uiteengezet. Verder komt aan de orde wat voor de rechter van cruciaal belang is bij de beoordeling van geschillen in rechte. Enige kennis van het juridische begrippenapparaat is onontbeerlijk om de vragen die aan de deskundige worden gesteld, adequaat te kunnen behandelen. In het avondcollege staat de casuïstiek centraal. Aan de hand van deskundigenrapporten zal de theorie en de praktijk

worden besproken.

DAG 6 - DE ROL VAN DE DESKUNDIGE IN HET PROCES

Onderwerpen die aan bod zullen komen zijn de rechterlijke organisatie en de procesgang, wanneer en waarom gelast de rechter een deskundigenbericht en wat verwacht hij van een deskundige. In dat laatste kader zullen de code en leidraad worden besproken. Hoe wordt de deskundige geacht zich te gedragen naar partijen en de advocaten. Aan de hand van de jurisprudentie zullen diverse opmerkelijke uitspraken over het deskundigenbericht worden besproken. Door de cursisten opgedane ervaringen kunnen desgewenst klassikaal worden besproken.

DAG 7 - STRAF(PROCES)RECHT

Tijdens dit college wordt ingegaan op de plaats van het strafrecht in het rechtssysteem en de grondbeginselen van het strafrecht. Ook komt de positie van de procesdeelnemers aan de orde en wordt de strafrechtelijke procedure in hoofdlijnen besproken. Aandacht zal onder meer worden besteed aan:

- de Trias Politica
- het onderscheid tussen het privaats-, bestuurs-, en strafrecht; het doel van het strafproces
- de strafrechtelijke rechtsvinding
- onderscheid tussen acquisitie en inquisitoire gedingen
- de niet-lijdelijke (straf-)rechter
- de bevoegdheden van de justitiële overheidsfunctionarissen en - organen
- grondrechten en vrijheden van burgers
- de fasen van het strafproces

DAG 8 -DESKUNDIGHEID IN DE PRAKTIJK / METHODEN & TECHNIEKEN / PRACTICUM DESKUNDIGENBERICHT

Een deskundigenonderzoek vergt een gedegen structuur. Basis van het onderzoek is een inventarisatie van de gegevens en informatie waar de deskundige van uitgaat en een afbakening van het onderzoek. Gedegen motivatie van hetgeen is onderzocht en vastgesteld en zorg dragen dat de motivering de conclusie kan dragen. Belangrijk aspect is het vermijden van zogeheten 'hindsight-bias' (met de kennis van het heden het verleden benaderen en interpreteren; een valkuil in menig onderzoek). Methoden en technieken staan centraal bij het college 'Methoden & Technieken bij het deskundigenonderzoek'. Niet elke deelnemer aan de opleiding beschikt over (ruime) ervaring in het schrijven van deskundigenberichten en voor hen is deze training van veel belang. Vooral wie gewend is als partijdeskundige op te treden en een dergelijk bericht wil ombouwen naar een gerechtelijk deskundigenbericht moet een belangrijke vertaalslag maken. Dat vergt de nodige training.

Voor het college 'Practicum Deskundigenbericht' dient u (uiterlijk twee weken voor aanvang van dit college) een eerste opzet van uw gerechtelijk deskundigenbericht in te leveren. Dit college is een eerste handreiking aan de cursist die vervolgens zelf in staat zal moeten zijn voor het examen het gevraagde deskundigenbericht samen te stellen. De docent zal klassikaal de geconstateerde valkuilen met u bespreken. De cursisten hebben de gelegenheid hun vragen aan de docent voor te leggen. Ook de ervaren gerechtelijk deskundige is gediend met deze training, die kan bijdragen om de kwaliteit van zijn deskundigenbericht te verbeteren.

DAG 9 - BESTUURS(PROCES)RECHT

Het bestuursrecht heeft betrekking op het verkeer tussen een burger (mensen, maar ook bedrijven, verenigingen, etc.) en een bestuursorgaan (het college van burgemeester en wethouders, de minister, de belastinginspecteur, etc.). Het bestuursprocesrecht betreft dan de rechtsbescherming tegen de overheid, maar dan wel een specifiek deel van het overheidsoptreden, namelijk tegen een besluit van een bestuursorgaan. Voorbeelden van besluiten zijn het verlenen van een vergunning, het toekennen van een subsidie, het heffen van belasting en het verstrekken van een uitkering.

Als een bestuursorgaan een besluit neemt, verricht hij een eenzijdige rechtshandeling, dat wil zeggen onafhankelijk van de wil van de betrokken burgers. Met zo'n besluit kan het bestuursorgaan rechten en plichten scheppen, wijzigen en teniet doen.

Die bevoegdheid om eenzijdig in te grijpen in rechten en plichten van zichzelf en anderen is kenmerkend voor overheidsoptreden. Het is vervolgens de taak van de bestuursrechter om zo'n besluit te toetsen. Anders dan bij civiel recht en strafrecht is de bestuursrechter niet de eerste die voor partijen bindend vaststelt welke rechten en plichten gelden (dat is immers het bestuursorgaan), maar de tweede. Sterker, de bestuursrechter zal niet zozeer zelf rechten en plichten scheppen, wijzigen of tenietdoen -hij kent bijvoorbeeld geen subsidie toe?, maar hij zal oordelen (toetsen) of het bestuursorgaan op rechtmatige wijze een besluit heeft genomen over de subsidie. Dat toetsingsmodel brengt gevolgen mee voor de rol en betekenis van de gerechtelijk deskundige.

DAG 10 - MOOT COURT DEEL II

Tijdens deze bijeenkomst worden zittingen nagespeeld en krijgt u de gelegenheid een rapport op uw eigen vakgebied mondeling te presenteren. Daarbij wordt veel nadruk gelegd op het taalgebruik: bent u goed voor de rechter en de procesdeelnemers te volgen? En wat moet u doen wanneer u de indruk heeft dat de rechter de materie niet goed begrijpt en daardoor de verkeerde vragen stelt? En hoe voorkomt u zo veel mogelijk dat er in het proces-verbaal van de terechtzitting iets heel anders komt dan u heeft gezegd?

Het optreden van de gerechtelijk deskundige kan van cruciaal belang zijn in een procedure. De deskundige brengt onpartijdig en naar beste weten een deskundigenrapport uit. Vervolgens kan tijdens de zitting de deskundige worden gehoord. Het zal duidelijk zijn dat de deskundige die de vaardigheid bezit om kort en helder een uiterst technisch onderwerp aan ontwikkelde leken uit te leggen, een belangrijke factor kan zijn in de uitkomst van de procedure.

In het programmaonderdeel "Presentatietraining, Moot Court", wordt u erin getraind om de gewenste vaardigheden onder de knie te krijgen. Doel van de training is om iedere deelnemer inzicht te geven in de wijze waarop hij of zij zich als deskundige presenteert.

Er zijn telkens vier c.q. vijf deelnemers per terechtzitting: één deskundige, twee advocaten, één contra-deskundige of tweede deskundige en één rechter. De zitting wordt op video opgenomen. Eén van de docenten treedt steeds op als voorzitter van de "rechtbank". Na iedere terechtzitting volgt feedback op het optreden van de deskundigen.

DAG 11 - PRACTICUM JURIDISCHE PAPER / PROEFEXAMEN / RESPONSIECOLLEGE

Deze training is bedoeld als oefening voor het schrijven van uw examen-paper. Het is praktisch het onderwerp te ontleen aan het deskundigenbericht en dit mag in uw concept-paper verder worden uitgewerkt. Ook kan men als basis gebruikmaken van materiaal dat al reeds voor Moot Court is ingeleverd en gebruikt. Uw concept-paper is een korte juridische verhandeling, thema-gewijs opgebouwd, van maximaal 1.500 woorden. Het gaat hier om

geheel zelfstandig, zonder voorafgaande (uitgebreide) instructie te oefenen in hoeverre men in staat is een (verantwoord) juridisch betoog op te bouwen. De cursist heeft dus voorafgaand aan het schrijven van de examen-paper enig zicht waar zijn zwakke kanten van het schrijven zitten en welke valkuilen zich eventueel kunnen voordoen. Kortom: een zelftoets.

Kandidaten krijgen het ingeleverde werk retour tijdens het college, voorzien van correcties. Door de docent opgemerkte problemen worden klassikaal (anoniem) doorgenomen. Tijdens het contactcollege is er ruimte voor vragenstelling. Houd in het essay een ruime kantlijn aan waar de docent zijn opmerkingen kan plaatsen.

Voor het proefexamen zal één cursist worden geselecteerd een 'Proefexamen' af te leggen ten overstaan van mede-cursisten en een proefexamencommissie. Met deze simulatie krijgt u een indruk op welke wijze het examen plaatsvindt.

Na afloop van het proefexamen worden de resultaten klassikaal besproken en hebben de cursisten ruime gelegenheid tot het stellen van vragen tijdens het 'Responsiecollege'.

EXAMEN-ONDERDELEN

Februari/Maart/April 2022

- Schrijven van een deskundigenbericht en juridische paper

Woensdag 13 april 2022 voor 12.00 uur:

- Uiterste inleverdatum examenstukken: deskundigenbericht en juridische paper

Maandag 16 tot en met woensdag 25 mei 2022

- Mondeling examen

Donderdag 9 juni 2022

- Diploma-uitreiking

Donderdag 18 augustus 2022 voor 12.00 uur:

- Uiterste inleverdatum examenstukken mondelinge herexamens

Woensdag 7 september 2022

- Mondeling herexamen